

Ingurumen Buletin

berezia

- 1. Euskal herrirako energia eredu iraunkor baterantz. Gorka Bueno.***
- 2. Alternatiba: alternatiben herrixka. Nikolas Goñi (BIZI!)***
- 3. Frackinga: Zer da eta zein arrisku ditu? Mikel Otero (Fracking Ez Araba.***
- 4. ELAren kanpaina: Enplegu berdeak.***

Joan den ekainaren 5ean, Ingurumenaren Nazioarteko eguna zela eta, "Energia eredu iraunkor baterantz" jardunaldia antolatu zuen ELAk Gasteizko Letren Fakultatean. Ingurumen buletin honetan jardunaldian azaldutako ideia garrantzitsuenak azpimarratu nahi ditugu. Horregatik, Gorka Bueno eta Nikolas Goñiren hitzaldien laburpena egin dugu. Beste hitzaldien bideoak eta jardunaldian erabilitako aurkezpen diapositibak ere eskuragarri jarri ditugu.

1. "Euskal Herrirako energia eredu iraunkor baterantz" Gorka Bueno.

Gorka Buenok (EHUko Ingeniaritza Eskolako irakaslea) Manu Robles Arangiz Fundazioarekin elkarlanean egin duen Inguru Gaiak bildumako ale berria aurkeztu zuen Gasteizen: "Euskal Herrirako energia eredu iraunkor baterantz". Hona hemen Gorka Buenoren hitzaldiaren laburpena:

"Energiaren arazoa guztiz erreal da, baina ez da arazo bakarra, hor badaude beste arazoa batzuk, eta arazo horiek nagusiki ekonomiaren inpaktuekin loturik daude. Horren barruan klima aldaketa dugu (...). Honen inguruan hiru ideia, hiru zifra oso ongi finkatuta izan behar ditugu. Lehen zifra 2

gradukoa da. Gaur egun munduan badago kontsentsu bat esateko klima aldaketa katastrofiko bat saihestu nahi badugu atmosferaren berotze globala bi gradutara mugatu behar dugula. Kontuan hartu behar dugu jada azken mendeetan berotzea gertatu dala eta gutxi gora behera berotze hori 0,7 gradukoa izan dela, eta gainera egungo joerak jarraituz gero, ziurrenik mendearen amaieran 4 graduko muga gaindituko dugu. Hau da adituek esaten dutena eta oso larria da. Joera horrekin gertatuko dena zera da, CO₂aren kontzentrazioak atmosferan ziurrenik 1000 ppm-ko muga gaindituko du (ppm kontzentrazioak neurtzeko "partes por millón" delako unitatea da). Une honetan kontzentrazioa 400 ppm-tan dago, eta 1000 ppm-tara ailegatzea benetan izugarria da. Lantegi batzuetan horrelako kontzentrazioetara heltzen direnean langileek irten egin behar dute eta makinaria itzali behar da. Atmosferan horrelako kontzentrazio bat aurkitzeko denbora geologikoan atzera egin behar dugu 100 milioi urte. Orain egiten ari garena atzerako bidai oso arin bat da. Planetara hori oso ezberdina zen, duela 100 milioi urte dinosauoak ziren jaun eta jabe gure planetan, ez zegoen izotz plakarik poloetan, eta itsas maila ozeanoetan askoz

gorago zegoen. Planeta guztiz ezberdina zen eta horretara bidaiatzen ari gara oso arin. Beraz hau da bigarren zifra. Adituek diote klima aldaketa larri hori ekidin nahi badugu CO₂ kontzentrazioa 350 ppm-tan egonkortu behar dugula eta horretarako adituen ustetan (eta adituak aipatzen ditudanean klima aldaketari buruzko gobernu arteko taldea da erreferentzia, 2007an Nobel saria jaso zutenak), guztiz funtsezkoa dela CO₂ isurketak guztiz ezabatzea mendea bukatu baino lehen eta mendearen erdirako murrizketak %80 izatea. Hau benetan izugarria eta erreferentzia garrantzitsua da. (...).

Energia kontsumoari dagokionez, EBk onartzen du etorkizunean ez dugula inoiz Europan 2006an bezain beste energia kontsumituko eta 2050erako kontsumoa %41 jaitsi beharko dela. CO₂ isurketei dagokienez Europan, espainiar estatuan ez, CO₂ isurketak jaitsi egin dira, 1990etik 2012ra %12 inguru. Helburua 2020rako %20ko jaitziera izatea da, eta gauzak horrela jarraituz gero 2050erako murrizketak %40 inguru izan daitezke. Baina EBk esan du hori ez dela nahikoa eta helburua gutxienez %80 murriztea izan behar dela, eta agian %95eko murrizketak ere beharrezkoak izango direla. Europar Batzordearen dokumentuetan “ekonomiaren karbono

gabetzea” kontzeptua agertzen da. Ekonomia karbono gabetu behar dugula dio, hau da, erregai fosiletatik guztiz askatu behar dugula eta lortu behar dugula karbonoa erabiltzen ez duen ekonomia bat. Europar Batasunak dio alternatiba dela energia berriztagarriak bultzatzea, hornidura primarioan erregai fosilak energia berriztagarriekin ordezkatzeko. 2050erako energia berriztagarrien hornidura erdia izan daitekeela dio, eta eszenario batuetan %75a. Sektore batzuetan karbono gabetzea ia erabatekoa izan daiteke, adibidez sektore elektrikoan. Europar Batasunak dio sektore elektrikoan elektrizitate guztia jatorri berriztagarrikoa izan daitekeela. (...).

Ekonomiaren ekoizpena (per kapita terminoetan) Hego Euskal Herrian, bai EAEn bai Nafarroan, espainiar estatukoa baino altuagoa eta Europako batez bestekoa baino altuagoa ere bada, ia Alemaniaren parean gaude. Erreferentzia hau oso garrantzitsua da, gure herria oso industrializatua dela esan nahi baitu, herri garatua garela, eta horrek esfortzu berezia egitea exijitzen digu. CO₂ isurketekin gauza bera gertatzen da, Hego Euskal Herrian isurketa maila espainiar estatukoa baino altuagoa da eta baita Europakoa baino altuagoa ere. Ez gara heltzen Alemaniaren mailara baina ia ia. Horrek esan nahi du

energia asko kontsumitzen dugula. Kontsumo energetiko finala hemen oso altua da, EAEn eta Nafarroan espainiar estatuan baino altuagoa, eta Europan baino altuagoa. Nafarroako energia kontsumoa Alemaniakoa baino altuagoa da. Horrek esan nahi du gehiegi kontsumitzen dugula eta badagoela tarte handi bat kontsumoak jaisteko. Iraunkortasunaren arloan badago beste adierazle oso erabilgarri bat, energia berriztagarrien ekarpena neurtzen duena kontsumo finalean. Europan batez bestekoa %13 da, hau da kontsumitzen dugun energiaren %13 da jatorri berriztagarrikoa. Datu horren inguruan dabilta Alemania eta espainiar estatua, azken honek pixka bat gehiago. Nafarroan berriztagarrien ekarpena altuagoa da, %21, hobeto baina ez suziriak botatzeko moduan. Benetan larria eta penagarria da EAEn adierazlea, %7,8. (...) Beste adierazle kezagarri bat autohornikuntza tasa da. Europan oso kezkatuta daude adierazle honekin, Europan kontsumitzen dugun energiaren erdia inportatu egin behar dugulako eta gainera tasa hau etorkizunean, 15-20 urtetan, %25era jaitsiko dela diote. Espainiar estatua tasa horretan dago. Nafarroa askoz beherago dago, %17ra ez da heltzen. Oso larria den

egoera EAEn da, ez gara heltzen %6ra. (...).

Kontsumoa 20 urtean bikoiztu egin dela esan dezakegu; EAEn bikoiztu baino zerbait gutxiago, eta Nafarroan bikoiztu baino gehiago. Eta horren barruan sarrera nagusiak dira gas naturala eta petrolioia. Eta oso larria da, administrazioek nahi dutena eta planifikatzen dutena da gero eta gehiago kontsumitzea. Esaten dutena da orain krisian gaudela baina krisia pasata, ez kezkatu, betiko joerara itzuliko gara, gero eta gehiago kontsumitzeko joerara. Jarraituko dugu gero eta energia gehiago kontsumitzen eta nagusiki gas naturala. (...).

Energia gehiena industrian eta garraioan kontsumitzen da. Argi badugu energia kontsumoa murriztu behar dugula, horrek berez dakar justu bi sektore hauetan kontsumoaren jaitsiera ezinbestekoa dela (...). Bereziki aipagarria da Nafarroako egoera, garraio sektoreak industriak baino gehiago kontsumitzen baitu. Honek ez dauka zentzurik, baina bestalde tarte handia dago kontsumoak jaisteko. Eta orduan, zeintzuk dira euskal administrazioen benetako apustuak? Ez da energia gutxiago kontsumitzea, aurreikuspenak gero eta gehiago kontsumitzea dira. Ez da berriztagarriak bultzatzea ere, etorkizunerako

petrolio eta bereziki gas naturala kontsumitzen jarraitzea da aurreikuspena. Ezta ere CO₂ isurketak murriztea ere, azken batean erregai fosilekin jarraitzen badugu ez delako murrizketarik egongo. Eta orduan non geratzen dira Europako helburuak? Tranpatxo batzuk daude, adibidez, CO₂ emisioen erreferentzian. EBk helburuak ezartzen dituenean nagusiki Estatuak hartzen ditu erreferentziatzat. Adibidez espainiar estatuak emisio gutxiago dituenek Europak baino, Europak ezartzen dion muga ez da hain estua. Baina aldi berean hemen, Hego Euskal Herrian, Europak baino gehiago isurtzen dugu, eta espainiar estatuaren atzean ezkutatzen ari gara. Berriztagarrien arloan, euskal administrazioek diote Andaluzian baino askoz eguzki ordu gutxiago ditugula eta panel fotovoltaiko eta termosolarrak bertan jar ditzatela(...). Benetako apustua da hornidura bermatzea arduratu gabe energia hori berriztagarria den edo ez; eta bereziki erregai fosilak eraldatzen dituzten azpiegitura handiak, kasu batzuetan erraldoiak, bultzatuz. Hau da benetako apustua. (...). Beste zutabe bat da ziklo konbinatuen erredua. Hego Euskal Herrian zazpi ziklo konbinatu daude: Boroakoa, Bilboko portuan bi ziklo daude, eta Nafarroan 3 gehiago. Eskerrak azkenean beste

bi gehiago ez zituzten jarri, bazeuden Beste bi proiektu, bat Araban Lantaronen eta Gipuzkoan Pasaiaiko portuan beste bat jarri nahi zuten. 2013an Castejongo (Nafarroa) ziklo konbinatuak ia ia geldirik egon dira. Eta gero badago Zabalgarbi, txikiagoa baina estatuan proiektu aitzindaria(...). Kontua da bide honetatik apustua egiten badugu, benetan egin beharrekoa ez dugula egiten. Herri honetan benetan egin behar dena da eredu iraunkor bateranzko pausuak ematea. (...).

Hornidura primarioan erregai fosilak dira nagusi. Eredu iraunkor batean egin behar duguna da hornidura fosil hori berriztagarriekin ordezkatu. Posible da ordezkatzeko prozesu hori burutzea? Ikerketek diote baietz, posible dela, baina ezin dela egin egun batetik bestera, gauzak ondo antolatu behar direla. Printzipioz potentziala badago berriztagarrien artean egungo gutxieneko behar energetikoak asetzeko. Horrek ekarriko luke orain dugun kontsumo elektrikoa erdira jaitea, benetan murrizketa garrantzitsua da, baina beste alde batetik kontuan hartu behar da kontsumo hori ez dagoela Europar Batasunak 2050erako jartzen duen kontsumo mailan. Beraz hemen behar duguna da energia berriztagarrien ustiapena bultzatzea

eta horretarako aukera anitz daude, Hor ditugu sistema fotovoltaikoak, hor ditugu aerosorgailuak, zentral termosolarrak, energia hidroelektroa askotan zentral handiekin lotzen duguna baina aukera dago eskala txikikoak lantzeko, leku batzuetan energia geotermikoa erabili behar da, eraikinetako teilatuetan kolektore termikoak instalatu behar ditugu berokuntza eta ur bero hornitzeko, eta biomasaren aukera ere badaukagu. Hauen artean nagusi dira elektrizitatea ematen duten teknologiak, eta hori printzipioz oso ongi dago. Elektrizitatea oso erabilgarria da, gure gizartea oso elektrifikatuta dago, gailu elektriko eta elektronikoak oso efizienteak dira, elektrizitatea kontsumitzeak ez dakar ingurumen inpaktu zuzenik, elektrizitateak ez dauka karbonorik, beraz, zentzu honetan ona da eta eskuragarri dugu teknologia. Baina horretarako sektore elektrikoak aldatu behar dugu, adibidez sektore batzuetan elektrifikazioa bultzatuz(...).

Berriztagarrien eremuan sarea guztiz ezberdina da, instalazioak askoz txikiagoak dira, oso anitzak. Elektrizitatea leku batetik bestera mugitzen ari da, egungo eremuan elektrizitatea goitik behera doa eta etorkizuneko eremuan gauzak ezberdinak dira.

Adibidez eraikin batean sortzen den eta soberan dagoen elektrizitatea beste leku batera joango litzateke, agian lantegi batera. Energia sektore berrian elementu batzuk oso garrantzitsuak dira eta oso kontutan hartzekoak: sistema deszentralizatua izan behar da eta eskala txikiko instalazio askorekin osatua(...). Baina beste alde batetik argi izan behar dugu kontsumoa jaitsi behar dugula bereziki eraikinetan, eta horretarako ere badago bidea, efizientziaren hobekuntzaren bidea. Adibidez argiztapen sistema eraginkorragoak erabiliz, eraikinetan era askotako isolamenduak hobetuz, hormetan eta teilatuetan diseinu bioklimatikoak erabiliz, eta badaude beste aukera asko(...). Europak gainera bide honetatik bultzatzen gaitu, 2010eko zuzentarau batek esaten du 2021 urtetik aurrera eraikin berri guztiek energia balantze ia nulua izan behar dutela, hau da, eraikinetan kontsumitzen den energia guztia han bertan sortu behar dela(...)

Garraio sektorean ere aldaketa garrantzitsuak egin behar dira, garraioa elektrifikatu behar dugu. Garraio hori jada ezagutzen dugu, ez dugu gauza oso berririk asmatu behar, hor daukagu tranbia, metroa, tren elektrikoak, eta ez naiz ari abiadura

handiko trenaz baina bai aldირietakoaz. Hau jada errealitatea da. Zailagoa izango da auto pribatuen parkea guztiz elektrifikatzea, baina horrek mugikortasuna jaistera ekartzen badu hori ere ondo egongo da, azken batean argi izan behar dugulako gure gizartean gehiegi mugitzen garela eta mugikortasuna murriztu behar dugula. Azken batean mugikortasuna ez da garrantzitsua, irisgarritasuna mantentzea da garrantzitsuena. Eta hau ez da kontu teknologiko edo energetiko bat, horretan eragiten du hiriak nola antolatzen diren, lurralde plangintzak,...

Bukatzeko bi ideia gehiago. Bata da ekonomiaren birkokapena bultzatu behar dela, horrek kontsumo energetikoa murrizten laguntzen duelako. Eta beste alde batetik ekonomia zirkularra ere bultzatu behar dugu. Ekonomia zirkularra esaten dugunean zertaz ari gara? Ekonomiaren, sistema produktiboaren, material fluxuak itxi egin behar dira. Energiarekin oso kezkatuta gaude baina kasu askotan energia baino garrantzitsuagoa da materialen atzean dagoena. Kontsumo materiala jaisten badugu energia kontsumo izugarriak ekiditen ditugu. (...). Eta gainera enplegu hobi garrantzitsuak sor daitezke eraldaketa honetan. Sistemaren eraldaketa nahiko sakona da eta gure

gizartean aukera asko irekitzen ditu lana sortzeko.”

Hemen ikus dezakezue hitzaldi osoaren [bideoa](#) eta erabilitako [diapositiba aurkezpena](#).

2. “Alternatiba: alternatiben herrixka” Nikolas Goñi (Bizi!)

Nikolas Goñi Bizi! mugimenduko kideak "Alternatiba, alternatiben herrixka" zer den azaldu zuen. Datorren urteko Pariseko COP21-ari begira 10, 100, 1000 Alternatiba antolatzerara gonbidatu zuen jendea. Hona hemen Nikolas Goñiren “Alternatiba”ri buruzko hitzaldiaren laburpena:

“Azaldu nahi ditugu konponbide sozial bidezkoak, ziurrak, baliabide gutxi kontsumitzen dituztenak, ondorio kaltegarriak ez dituzten konponbideak, eta teknika simple eta edonork menpera ditzakeenak. Eta honen ildotik bultzatu genuen “Alternatiba” inizatiba, alternatiben herrixka. Honen edizio bat izan zen 2010ean eta edizio handiago bat pasa den urriaren 6an Baionan. Alternatiben herrixka honek hiru xede ditu, hiru gauza nahasten ditu. Alternatiba konkretuen feria da eta bertan ezagutarazten dira garraio modu alternatiboak, ekoetxegintza eta nola egin hau norbere etxeetan, eguneroko produktuak nola

bakoitzak sortu,... Alternatiba konkretu guztiak arlo guztietan (garraio, nekazaritza,...) bertan aurkeztuak dira. Aldi berean, unibertsitate herrikoi bat egiten da hirian bertan eta elkartzen dira klimatologo edo aditu ezberdinak zientzia modu ulergarrian azaltzen dutenak hirian bertan. Eta bada baita ere jai herrikoi bat, ez da bakarrik eszenario beltz eta beldurgarriak kontatzeko(...). Konponbidea ez da tristea, ez da gogoz kontrako murrizketa. Ez da *“Nahi nuke kontsumitu baina murriztuko dut”* pentsatuz eta sufritudaz eraikitzen, elkarlanean eta egiten dena gozatuz egiten da. Jakinarazi nahi da jadanik existitzen diren alternatiba guzti horiek gaurtik hasi daitezkeela kliman eragiten eta konponbide hauek mundu gozagarriago bat eraikitzen dutela justizia soziala hobetuz.

Hiru helburu ditugu. Azaldu nahi dugu klima aldaketaren erronkari aurre egiteko konponbideak behetik datozela, ez aditu eta gobernuetatik bakarrik, eta gutariko bakoitzaren esku daudela, elkarleen esku, udaletxeen esku,... Eskala txikian eta tokiko mailan konponbide asko daude. Baionakoa eginez gero, gure helburua zen Alternatiba biderkatzea, deialdi bat egin genuen beste 10, 100 edo 1000 Alternatiba antolatzeko eta

horrek COP21 gailurrean eragin handiagoa izateko, eta erakusteko gizartea klimaren arazoaz jabetu dela eta gobernuen partetik erantzunkizun baten zain gaudela.(...)

Lortu genuen 10.000 pertsona biltzea Baionan 2013ko urriaren 6an. (...). Baziren azoka, hainbat hitzaldi unibertsitatean, eta karpa handi bat. Karpa horretan bukatu zen ekitaldia eta deialdi berezi bat bota genuen beste 10, 100 edo 1.000 Alternatiben herrixka sortzeko Europan eta mundu mailan. Lehen erronka gairiditua izan zen, lortu genuen 12.000 pertsona biltzea klima aldaketa murrizteko ekitaldi batean eta esan behar da 2009tik lehen aldia izan zela. Copenhageko gailurraren ondotik nola jende asko desanimatu zen eta motibazioa galdu zuen kliman eragina izateko, eta borroka hori bukatutzat eman zuten. Itxaropena galdu zuten militante eta elkarte asko, hori ikusiz, berriz animatu ziren eta gaur egun Europa mailan 40 Alternatiba antolatzen ari dira eta gehiago espero dira datozen hilabeteetan frantses estatu osoan, baita ere Suizan, Belgikan, Austrian, Errumanian, eta Tahitiraino ere, Pazifikoraino, heldu da. COP21 gailurrari begira sorturiko plataforma batean jatorri ezberdineko 70 erakunde gaude, sindikatuak daude, gobernuak kanpoko

erakundeak, etab. Jatorri ezberdineko erakundeak bilduak izan dira eta helburuak dira negoziaketetan eragitea, erakutsi gizarte zibila arazo horretaz jabetu dela eta erantzukizun bat espero duela. Aldi berean, iritzi publikoari dei egin eta ulertu arazi klimaren aldaketa arazoa dela eta arazoa konpontzeko dauden soluzio guztiak, eta mobilizazio hori beste tokiko borroka konkretuekin lotu. (...).

Klimaren arazoa oso aukera ona da beste arazo batzuei oihartzun gehiago emateko, klimaren gaia izango ez balitz beste arazo horiek oihartzun gutxiago izango lukete. Adibidez lan denboraren murrizketa eta banaketa, honek zerikusia du ekoizten denarekin, ekoizteko erabiltzen diren baliabideekin, ekoizteko sortzen den kutsadurarekin eta hori dena murrizteak klima babesten laguntzen du, neurri soziala izateaz gain. Neurri soziala eta neurri ekologikoa uztartzen ditu, enplegu berdeek bezala. Ekonomiaren eraldatze edo birmoldatze ekologikoan, energia gutxiago erabiltzeko azpiegitura horiek eraikitzeko behar diren lanpostuak ere, aukera ona dira lanpostuak sortzeko eta energia gutxiago xahutzeko. (...).

Baliabideen gehiegizko ustiapena ere lotuta dago aberastasun banaketa desorekatu

batekin eta aberatsenek bultzatzen dute eredu berezi hau, eredu oso kontsumitzaile bat, eta eredu hori gizarte osoari inposatzen diote: diru gutxi duen jendea aberatsentzako produktuekin ekipatzea bultzatzen dute, hiri handien artean azkar mugitu nahi dutenez abiadura handiko trenak bultzatzen dituzte, gustuko dituzte naturan galdurik dauden etxe handiak eta energia asko kontsumitu eta ekosistemak kaltetzen dituen hirigintza bultzatzen dute. Klima aldaketa aberastasun banaketa eredu zehatz batetik datorrela ulertu behar da. (...).

Burujabetza da beste gai bat Alternatibaren garatzen ari garena. Burujabetza aldarrikatzen duten alderdi batzuk ikusi ditugu Europako hauteskundeetan, alderdi horiek mundializazioari beldurra oso ongi erabiltzen dute baina eredu oso autoritario, muga zale eta xenofobo batean. Frantzia ikusi dugu Front National nola hedatu den, antzeko alderdiak daude baita ere Austrian, Holandan, Finlandian, Danimarkan, ... Badago horrelako alderdien igoera bat eta mundializazioari beldurra erabiltzen dute haien moduko burujabetza bat aldarrikatzeko. Baina benetako burujabetzak uztartzearekin bat egiten du, eta nazioarteko uztartzearekin ere. Klima aldaketari aurre egitea behetik dator,

denon esku dago eta tokiko konponbideak sortzen dira erakutsiz arlo guztietan egiazko burujabetza, burujabetza materiala indartzen dela, bai elikaduran, bai energian, etxegintzan,... (...).

Konponbide horiek oso baliagarriak izango zaizkigu, nahiz eta COP21 gailurrak porrot egin. Porrot egiten badu mobilizazioak jarraitu beharko du aurkeztu diren konponbideek erresilientzia garatzen dutelako. Erresilientzia, sistema batek krisi bat edo gertakari larri bat bizi ondotik berriz konpondu eta berpizteko gaitasuna da. (...). Gailur honek porrot egiten badu eta klima gehiago desorekatzen bada beharrezkoak izango zaizkigu konponbide erresilienteak klimaren gertakari meteorologiko estremoiei aurre egiteko eta klima desorekatu horretan bizirauteko. Hau da mezu nagusia, Alternatiben herrixkak nahiz eta egun batekoak izan alternatiba iraunkorrak sortzen eta garatzen dituzte.”

Hemen ikus dezakezue hitzaldiaren [bideoa](#)

eta erabilitako [diapositiba aurkezpena](#).

3. Frackinga: zer da eta zein arrisku ditu?

Aurreko bi hitzaldi hauez gain Fracking Ez Araba plataformako kide den Mikel Oterok frackinga zer den eta zein arrisku dituen azaldu zigun. Nafarroan dagoeneko egin den bezala, EAEn Frackinga debekatzeko Herri Ekimen Legegilea (HEL) aurkeztu dute eta sinadura bilketan ari dira buru-belarri. Hemen hitzaldiaren [bideoa](#).

4. ELAren “Enplegu berdeak. Iraunkortasuna, etorkizuneko apustua” kanpaina

ELAko Ingurumen arloko Ainhara Plazaolak, sindikatuak hurrengo hilabeteetan egingo duen “Enplegu berdeak. Iraunkortasuna etorkizuneko apustua” kanpainaren berri eman zigun. Aurkezpenaren [bideoa](#) eta [diapositibak](#) eskuragai dituzue, baita kanpainako [materiala](#) ere.